

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	การจัดการการผลิตลำไยในและนอกฤดูโดยเกษตรกร ในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน	
ผู้เขียน	นายกิตติภูมิ ปินตาแจ่ม	
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจเกษตร)	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขาวเรศ เขาวนพูนผล	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรัณย์ อารยะรังษฤษฎ์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการการผลิตลำไย ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตลำไยนอกฤดูและในฤดู โดยใช้ข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกลำไยในและนอกฤดูปีการผลิต 2558/59 ในตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนทำโดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อเป็นกรณีศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับลำไยในฤดูเลือกเกษตรกรที่ปลูกลำไยพันธุ์เบี้ยวเขียวซึ่งเป็นพันธุ์หนักและมีราคาดีกว่าพันธุ์ดอ ส่วนลำไยนอกฤดูเป็นพันธุ์ดอ ขนาดการผลิตของตัวอย่างในฤดูคือ 4 6 และ 13 ไร่ ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกลำไยนอกฤดูมีพื้นที่ในการปลูกจำนวน 2 8 และ 12 ไร่

จากผลการศึกษาพบว่า แหล่งความรู้ในการปลูกลำไยของเกษตรกรพบว่าส่วนใหญ่ได้ความรู้จากเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน ในด้านแรงงานเกษตรกรใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก และพบว่าระยะปลูกลำไยทั้งในและนอกฤดู เกษตรส่วนใหญ่ใช้ระยะปลูกที่ 8x8 เมตร เครื่องมือเกษตรกรที่ใช้โดยชาวสวนลำไยเป็นเครื่องมือพื้นฐาน ด้านแหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้ส่วนใหญ่เป็นอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยใช้สปริงเกอร์ในการรดน้ำ สำหรับการบำรุงต้นลำไยของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยทั้งในฤดูและนอกฤดูพบว่า มีการบำรุงต้นด้วยปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอกมีใช้ในบางราย นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีใช้จุลินทรีย์เสริมในการบำรุงต้นโดยพบเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกลำไยนอกฤดู เกษตรกรให้ความสำคัญกับการตัดแต่งทรงพุ่ม และการพ่นยาฆ่าแมลงพบว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มพ่นยาฆ่าแมลงในสัดส่วนที่เท่ากัน

ปัญหาและอุปสรรคการผลิตลำไยในฤดูพบว่า มีปัญหาด้านสภาพ ดิน ฟ้า อากาศ ค่าน้ำมัน และพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในด้านช่องทางการตลาดและการจัดจำหน่าย การรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรอง การกำหนดราคา ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต การหาช่องทางในการจัดจำหน่าย การแข่งขันกับ คู่แข่ง และตลาดรองรับ ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคการผลิตลำไยนอกฤดูเป็นปัญหาด้านการปลูก การดูแลรักษา และพ่อค้าคนกลาง เป็นปัญหาสำคัญที่สุด ส่วนปัญหาด้านค่าสาร โปดัสเซียมครอเทท ในระดับมาก โดยเกษตรกรมีความต้องการจัดฝึกอบรมวิธีการผลิตต้นกล้าโดยผู้เชี่ยวชาญจากภาครัฐ ในท้องถิ่น และการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองราคา

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนในการลงทุนพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกลำไยในฤดูที่มีสวนลำไย ขนาดใหญ่ มีผลตอบแทนสุทธิดีที่สุดจากการลงทุนเท่ากับ 9.03 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อเปรียบเทียบกับ เกษตรกรที่มีสวนขนาดอื่นๆ สืบเนื่องมาจากต้นทุนการผลิตของเกษตรกรนั้นต่ำมาก กล่าวคือ เกษตรกรได้ใช้ต้นทุนที่ไม่เป็นต้นทุนเข้ามาช่วย เช่น ใช้ปุ๋ยพืชสดจากต้นกล้วยที่ปลูกในพื้นที่ เป็นต้น อีกทั้งต้นทุนในการใช้ปุ๋ยและสารเคมีนั้นก็ยังต่ำเนื่องจากมีการซื้อกักตุนไว้ที่ละหลายๆ ถังเป็นการ จัดการที่ทำให้ได้เปรียบด้านต้นทุน ในส่วนของการจัดการด้านแหล่งน้ำนั้น ได้มีการทำแหล่งน้ำไว้ใช้ งานเป็นของตนเองโดยใช้วิธีรดในระบบสปริงเกอร์ เพื่อช่วยลดต้นทุนด้านค่าไฟฟ้า ทำให้ได้ ผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ในส่วนของเกษตรกรผู้ปลูกลำไยนอกฤดูขนาดกลาง มีผลตอบแทน สุทธิดีที่สุดเท่ากับ 20.15 บาทต่อกิโลกรัม เป็นผลมาจากการจัดการที่คล้ายคลึงกับเกษตรกรในฤดู แต่ พบข้อแตกต่างด้านการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการรดสาร โปดัสเซียมครอเททลงดินแทนการรด โดยตรง เพื่อช่วยในการประหยัดเวลาในการทำงาน แม้ว่าการผลิตลำไยนอกฤดูมีต้นทุนการดูแลรักษา ที่สูงกว่าการผลิตลำไยในฤดู แต่มีราคาขายที่สูงกว่าและได้เปรียบด้านช่องทางการจัดจำหน่ายจึงทำให้ ผลผลิตลำไยนอกฤดูได้รับผลตอบแทนที่มากกว่า แม้การผลิตในฤดูจะเป็นลำไยพันธุ์เบ็ญเจียว (พันธุ์ หนัก) ซึ่งมีราคาดีกว่าพันธุ์ดอนนอกฤดูก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียแล้ว การปลูกลำไย นอกฤดูในขณะนี้ก็เป็นทางเลือกที่ดีกว่า

Independent Study Title	Management of in and off Season Longan Production of Grower in Makearjae Sub-District, Mueang District, Lamphun Province	
Author	Mr. Kittiphum Pintajam	
Degree	Master of Science (Agribusiness)	
Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Yaovarate Chaovanapoonphol	Advisor
	Asst. Prof. Sarun Arayarungsarit	Co-advisor

ABSTRACT

The aim of this study is to examine management of in and off seasonal longan production, cost, benefit and problems as well as obstacles in the longan production. Adopting data from farmers who cultivates in and off seasonal longan in 2015/16 crop year in Maa Keua Jae subdistrict, Muang district, Lumpoon, the study has performed purposive sampling by in-depth interviewing six longan farmers with small, medium and large farmland possession. Biaokhiao which belongs to slow-growing longan type is grown in the period of in seasonal cultivation, whereas, Lour is chosen for off seasonal cultivation. Farmers cultivating in seasonal longan own 3 various farmland sizes including 4, 6 and 13 Rai, while off seasonal longan farmers possess farmland size as 2, 8 and 12 Rai.

According to the results, farmers mostly obtained longan cultivation knowledge from their associates. From agricultural labor, family labor is majorly employed and most farmers use plant spacing 8x8 meters. The essential agricultural tools are utilized in longan cultivation. For water resources, most farmers use reservoirs and natural water resources, utilizing sprinkle for watering. They look after longan trees by applying chemical fertilizer and manure. Moreover, beneficial microorganisms are used as plant grow promoter in off seasonal longan cultivation. Farmers considers of pruning longan tree into the desired shapes and spraying insecticide.

Problems and obstacles concerning in seasonal longan cultivation are weather and cost of fuel. Mostly, the problems are associated with marketing, distribution, accumulation of members to

perform negotiation and price regulation, harvesting period, market distribution, competitor, and ensure marketing support. While, off seasonal longan cultivation has minor problems including cultivation and plant caring. The study is found that these major problems are caused by dealer and cost of potassium chlorate. Demanding specialists for plantlet production training, farmers need some assists from government to regulate pricing of dealer.

With regard to the benefit rate of investment, farmers who own large farmland earn the highest net benefit as 9.03 baht per kilograms compared to the others possessing the different farmland size. Due to low cost, they employ non-monetary cost, for example, using green manure from banana tree. Moreover, cost of utilizing fertilizer and chemical reagent are quite low as the result of great amount of stocking, which means that it is more cost advantage in this management. Farmers construct water sources by means of sprinkle system in order to reduce cost of electricity; consequently, leading to profitable investment. On the subject of off seasonal longan cultivation, farmers who own medium farmland earn net benefit as 20.15 baht per kilograms as the consequence of similar management to in seasonal longan farmers. However there is still different exploitation of chemical reagent technology between these 2 cultivating period that is, pouring potassium chlorate on soil instead of direct pouring aims to minimize working time. Although off seasonal longan cultivation spends higher cost of plant caring than in seasonal longan cultivation, there are more advantageous of price and market channel than the other cultivating period. Therefore, off seasonal longan farmers earn greater benefit than the other ones. As in seasonal longan cultivation uses Biaokhiao (slow-growing longan type) and they are enabled to merchandise in higher price. However, as deeply considering advantages and disadvantages of both longan cultivations, to summarize, off seasonal longan cultivation is supposed to be the reasonably alternative choice.